

skulde være, hvad Folket har Ret til at kræve deraf og hvad Folket trænger til — det er umuligt under saadanne Lovbestemmelser, som det foreliggende Forslag. Man vil maaskee sige: det kan ikke være muligt, eftersom vi under en endnu langt strengere Lovgivning for Pressen have faaet en efter Landets Størrelse forholdsvis ganske god og smuk Litteratur. Der var Meget at svare hertil, men jeg skal indskrænke mig til det Nødvendigste, idet jeg skal sige reentud, hvad der er Sandhed. Det kan visseelig ikke falde mig ind at nægte, at der i det danske Bogvæsen ogsaa har givet sig tilkjende skjønne, ja store Kræfter, langt større end man efter det lille Land skulde vente, men jeg har ikke noget Dieblis været saa forblindet, at jeg ikke skulde kunne see, at det danske Bogvæsen paa Modersmaalet endnu er i sin Barn-dom, og jeg maatte ogsaa være blind, dersom jeg ikke kunde see, at det umulig kan naae sin Myndighedsalder, aldrig nogensinde blive til, hvad Folket har Krav paa og har Trang til, dersom fremdeles Bogtrykkerpressen og Bog-laden skulde leve og virke under saadanne Vil-kaar som de, der ogsaa foreskrives i dette Lov-forslag. Netop det er den kummerlige Tilværelse, som det danske Bogvæsen hidtil har havt, og det vil fremdeles blive en kummerlig Tilværelse, saalænge man vil stræbe ved saadanne Lovforslag at holde det i samme Udsæthed, i samme Lavhed. Jeg har været dansk Skribent i over 40 Aar, jeg har været en af de flittigste, og jeg har ikke været en af de mindst anseete, jeg har staaet i megen Forbindelse med alle dem, som egentlig have med Bogvæsenet her at gjøre, jeg veed hvilken kummerlig Tilværelse det er — kummerlig naar vi see paa det, som er dansk Bogvæsen. Jeg vil ikke tale stort om det, men det skal jo dog nævnes ved saadanne Leiligheder, man skal vide, hvad det er at være Skribent under saadanne Betin-gelser — jeg siger derfor, uagtet jeg har været en af de flittigste og ikke en af de mindst anseete danske Skribenter, saa er det dog vist, at dersom jeg blot skulde have levet af min Pen, maatte jeg have sultet ihjel for mange Aar siden; det er vist, at det har været for mig som for alle danske Forfattere, at dersom vi ikke selv havde Kapitaler at sætte til, dersom

vi ikke vilde bestaate vore Venner eller tage Understøttelse af Regjeringen, saa kunne vi jo ikke engang faae vore Bøger trykte, dersom det var andet end vieblikkelige Moerkskabsbøger, helst daarligt oversatte. Det kan vel være nok om Bogmageren, men dog een Ting endnu — vi kunne jo ikke engang faae dem til at staae i Aviserne uden Tilladelse af Censoren. Og nu Bogtrykkeren og Boghandleren forsaavidt som det var danske Bøger, de skulde leve af at trykke eller sælge, og hvorved de da ogsaa maatte vogte sig for at støde an enten mod Politiet eller Cancelliet, hvorledes havde de det? Man seer det klarligt deraf, at, saavidt jeg veed, har der aldrig, saalænge Kjøbenhavn har staaet, været uden en eneste dansk Boghandel af no-get Navn, det vil sige en Boghandel, som egentlig befafter sig med Bøger paa Mo-dersmaalet, nemlig den Gyldenløvske; men den opkom i det Busternm, vi havde det forrige Aarhundrede, og den maatte siden forbedre sig i dette Aarhundrede ernære sig af Handel med mere eller mindre autoriserede Skolebøger. Vi have ligeledes, saavidt jeg veed, indtil den seneste Tid, til Bladtiden, ikke havt uden et eneste dansk Bogtrykkeri af noget Navn, nemlig det Schulkiske og det har endda i dette Aarhun-drede maattet ernære sig meest af at trykke Al-manacker, Forordninger og Programmer. Saale-des har det været og det kan ikke være anderledes, naar som sagt Bogvæsenet, skal staae under Politiets specielle Opsigt, og naar Alt, hvad der angaaer Bogvæsenet skulde til sidst komme til at hvile ganske vilkaarligt i Justitsministe-rens Haand. Det var mig jo slet ikke smig-rende, da det ærede Medlem for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) under vort for-rige Møde anstillede en Sammenligning imel-lem Bogvæsenet og Bomuldsvæveriets; det var ikke smigrende for mig, siger jeg, som en gam-mel Bogmager, men ikke desmindre skulde jeg dog inderlig ønske, at den høitærede Justits-minister havde betragtet begge Dele fra samme Side og med samme Dine, thi da vilde han aldrig forelagt en Lov om Pressen, hvorefter hverken Bæven, Roffen eller noget andet Red-skab for den menneskelige Syssel kunde haand-teres med en taalelig Udsigt til en selvstændig borgerlig Tilværelse. Dersom det ærede Thing